

Kwaliteitsvol evalueren van de onderzoekscompetentie

Kwaliteitsvol evalueren van de onderzoekscompetentie betekent dat we zeven kwaliteitscriteria voor ogen houden. Deze criteria worden hieronder opgesomd en geconcretiseerd aan de hand van voorbeelden. Als leraar (lerarenteam) kan je met deze inspiratie aan de slag binnen het kader van het schooleigen evaluatiebeleid.

Voor de kwaliteit van je evaluatie is niet de hoeveelheid van de evaluatie het belangrijkste. Effectieve evaluatie kenmerkt zich door efficiënte keuzes te maken om de **haalbaarheid** te bewaken. Jouw professionaliteit bestaat erin dat je je leerlingen leert kennen, je hen zo goed mogelijk begeleidt in het doorlopen van de onderzoeksacyclus en hen daarbij op een voor jou haalbare manier op evalueert. Je hoeft niet over alle evaluatiemomenten binnen dit proces uitvoerig te rapporteren. Een met je collega's gedeelde inschatting van wat nodig en haalbaar is, is vaak de beste garantie om de evaluatie correct en effectief te doen verlopen.

1

Is de evaluatie van de OC representatief / valide?

Doel: 'een onderzoeksacyclus doorlopen'. Onderliggend bekijken we in welke mate de II een onderzoekende houding ontwikkelt.

Inspirerende reflectievragen

- Begrijpen we de verwachtingen van het doorlopen van een onderzoeksacyclus?
- Waarop zetten we in bij het doorlopen van de fasen van een onderzoeksacyclus?
Bv. focusbepaling, hypothesen formuleren, onderzoeksvraag opstellen, zelf kiezen van een onderzoeksmethode, ...
- Begrijpen we hoe een onderzoekende houding ontwikkeld wordt?
- ...

2

Is de evaluatie van de OC transparant?

Informeren over de verwachtingen en evaluatiecriteria. Checken of IIn deze begrijpen.

Inspirerende reflectievragen

- Hoe geven we weer welke criteria we gebruiken?
Bv. in een begeleidend schrijven bij de opdracht, via fiches per fase, in een presentatie ...
- Hoe gaan we na of IIn de criteria begrijpen?
Bv. we controleren het begrip in een gesprek, we geven goede of minder goede vb'en en leggen onze criteria ernaast ...
- Hoe zorgen we ervoor dat IIn gedurende het hele proces aandacht hebben voor de criteria?
Bv. we overlopen ze bij het begin van elke fase, we herinneren IIn eraan op vaste momenten in het proces, we verwijzen ernaar in feedback, ...
- Hoe houden we rekening met aandachtspunten in brede basiszorg en met specifieke onderwijs-behoeften bij het geven en uitleggen van criteria?
Bv. visueel, schriftelijk of mondeling communiceren over de evaluatiecriteria ...
- ...

3

Is de evaluatie van de OC betrouwbaar en objectief?

Goed gekozen evaluatiecriteria maken de inschatting door de evaluator betrouwbaar en objectief.

Inspirerende reflectievragen

- Hoe kunnen we de impact van persoonlijke voorkeuren op de evaluatie verminderen?
Bv. de mogelijkheid nagaan om IIn anoniem te laten indienen evaluaties vergelijken met collega's ...
- Welke objectieve evaluatiecriteria bepalen we?

In de fasen oriëntering, probleemstelling of onderzoeksvraag, onderzoeksmethode, gegevensverzameling, analyse, conclusie en rapporteren zou je bijvoorbeeld kunnen inzetten op focusbepaling, selectie en beoordeling van bronnen, het selecteren van een onderzoeksmethode, het interpreteren van het resultaat en/of aandachtspunten bij het formuleren van een conclusie en het rapporteren.

Hierna vind je **kwaliteitsverwachtingen die kunnen inspireren om objectieve evaluatiecriteria te bepalen**. Bij elke fase kan je ook aandacht besteden aan de aspecten van de **onderzoekende houding** die mogelijk van toepassing zijn.

- ...

4

Is de evaluatie van de OC breed?

Het leren van IIn op verschillende manieren in kaart brengen.

Inspirerende reflectievragen

- Hoe kunnen we verschillende verschillende perspectieven betrekken?
Bv. er zijn meerdere leraren betrokken omdat het onderzoek meerdere vakexpertises behelst, IIn evalueren hun eigen proces of dat van hun medelln aan de hand van de vooropgestelde criteria, externen met relevante ervaring of expertise delen ook hun bevindingen ...
- Hoe kunnen we verschillende evaluatievormen inzetten?
Bv. IIn observeren terwijl ze aan de slag zijn, tussentijdse - schriftelijke of mondelinge-rapportering van IIn voorzien van feedback, filmpje of foto van een onderdeel van het onderzoek van feedback voorzien ...
- Hoe kunnen we op verschillende momenten evalueren?
Bv. feedback geven bij het begin, midden en slot van de verschillende fasen ...
- ...

5

Is de evaluatie van de OC fair?

Een faire evaluatie biedt elke II **gelijkwaardige kansen** om te tonen wat hij kan of kent, wat van hem verwacht wordt. Een faire evaluatie is dus op maat van de noden van de II.

Inspirerende reflectievragen

Hoe houden we rekening met de beginsituatie van elke II?

- *Bv. inzetten op meer of minder ondersteuning*
- *Bv. inzetten op verbreden of verdiepen door ook ruimte te voorzien voor persoonlijke doelen, verder opsplitsen in deelcriteria ...*
- *Bv. door leerlingen gerichte hulp(middelen) aan te bieden*
- *Bv. door te variëren in verwachtingen*
- ...

6

Is de evaluatie van de OC geïntegreerd in het leerproces?

De evaluatie kan je niet als een losstaand onderdeel zien, maar als een doorlopend **deel van het leerproces** zelf.

Inspirerende reflectievragen

- Hoe kunnen we voldoende instructie geven over bijvoorbeeld het selecteren van bronnen, onderzoeksmethoden ...
- Hoe kunnen we voldoende oefenkansen voor IIn creëren?
Bv. IIn werken met een onderzoeksleerlijn waarbij ze in het 5de al kennismaken met bepaalde fasen, IIn doorlopen een onderzoeksacyclus of een fase in de cyclus eerst klassikaal of in grotere groep, ...
- Hoe kunnen we ervoor zorgen dat onze evaluatie en feedback het leren stimuleert?
Bv. voorzien van feedback-momenten waarna IIn aanpassingen kunnen doen, IIn komen voorafgaand aan een volgende fase hun aanpak bespreken ...
- Hoe kunnen we ervoor waken dat onze evaluatie en feedback ook zicht biedt op noden bij IIn?
Bv. evaluatie en feedback laat de leraar noden bij IIn ontdekken waarop in de lessen kan ingezet worden ...
- ...

7

Zet de evaluatie van de OC in op de betrokkenheid van de IIn?

Een kwaliteitsvolle evaluatie zet in op het **actief betrekken van IIn** bij het evalueren

Inspirerende reflectievragen

- Hoe kunnen we de IIn actief betrekken bij het evaluatieproces?
Bv. IIn mogen de evaluatiecriteria mee opstellen, IIn leggen zelf afspraken vast om feedback te ontvangen ...
- Hoe kunnen we ervoor zorgen dat IIn met feedback aan de slag gaan?
Bv. IIn bakenen zelf af waarover ze feedback willen krijgen (bv. over de focusbepaling, het formuleren van een onderzoeksvraag, het voorbereiden van hun onderzoeksmethode ...), IIn krijgen de kans en de tijd om met feedback aan de slag te gaan, IIn worden gevraagd om feedback te herformuleren zodat het duidelijk is dat ze deze correct interpreteren ...
- ...